

Specimen inaugurale de scorbuto ... / Auctor Ernestus D. Salomon.

Contributors

Salomon, Ernst Diedrich, 1746-1790.
Linné, Carl von, 1707-1778.
Uppsala universitet.

Publication/Creation

Upsaliae : Apud Joh. Edman, Regiae Acad. Typogr, 1775.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/xy23b766>

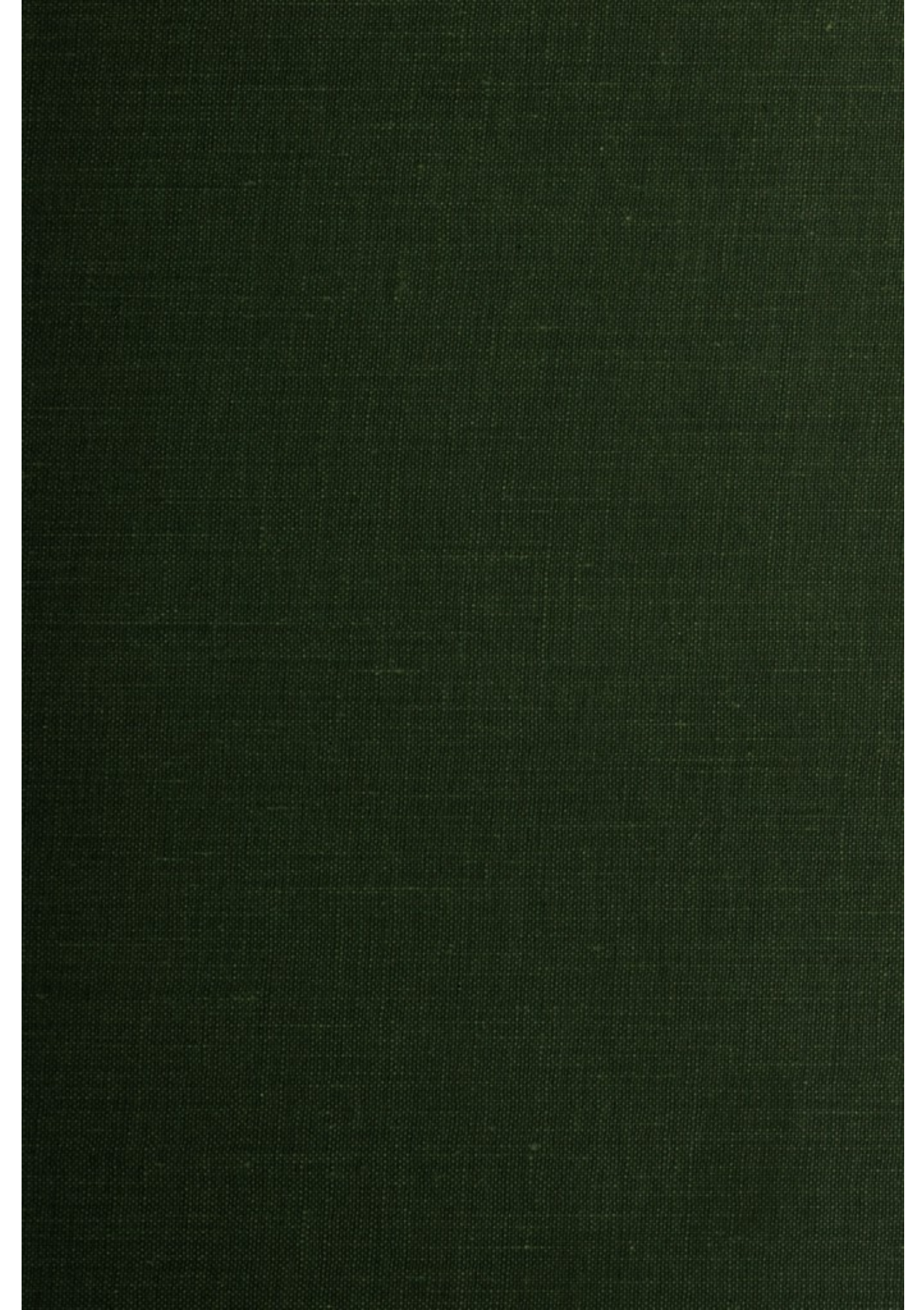
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

48136 | B

SPECIMEN INAUGURALE
DE
SCORBUTO,

QUOD,
Venia Experient. Ordinis Medicor.
In Reg. Acad. Upsaliensi,
SUB MODERAMINE
Illustrissimi Viri

D:NI DOCT. **CAROLI**
à **LINNÉ,**

S. R. M. ARCHIATR. EQ. AUK. DE STELLA POL. MED. ET BOTAN.
PROF. R. O. ACAD. PARIS. PETROPOL. IMPER. N. C. HOLM. UPS. LOND.
ANGL. FLOR. BEROL. MONSP. TOLOS. BERN. EDINB. ROTER. NIDROS.
CELL. PHILADELPH. ZELAND. MEMBRI. ET FACULT. EDINB. ASS.

*Pro summis in Medicina honoribus
rite capeffendis*

Publico examini submitit

Auctor

ERNESTUS D. SALOMON,

Ad Cohortem Prætoriam Pedestrem Chirurgus primarius.

D. 22 Novembr. MDCCLXXV,

Horis ante & post meridiem consuetis.

UPSALIÆ,
Apud JOH. EDMAN, Regiæ Acad. Typogr.

497843

STAMMEN IN AUKALE

DS

SCORBITO

Quod
Vitis fructus: Oculis lachrym
In Reg. Acad. Upsalensis
SUB MODERATIONE
Magistri J. W.

Doc. CAROLI

LINNE

Admodum Reverendissimo Patri
Magistro J. W. Linneo
in Reg. Acad. Upsalensis
Magistro J. W. Linneo
in Reg. Acad. Upsalensis

FRANSTUS D. SALOMON

Admodum Reverendissimo Patri
Magistro J. W. Linneo
in Reg. Acad. Upsalensis
Magistro J. W. Linneo
in Reg. Acad. Upsalensis

UPP. SALIA

Apud J. W. Linneo, Regis Acad. Upsalensis

Morborum vix ullus tot hominum clades edidit, tantumque inter Medentes dissensum introduxit, quam qui *Scorbuti* nomine jam ubique notus est. Dirum enim hoc malum totas sæpe regiones, urbes, exercitus, naves, miserandum in modum afflixit, Medentumque sæpius, haud aliter ac ipsa pestis, elusit curam. *Hippocrati* a) vel *ἔϊλεος αἱματιτης*, vel passim b) *Lien magnus* (*σπλην μεγας*) dictus fuit, quemadmodum se eruisse putant Scriptores Medici. Nec *Plinio* ignotus fuit, quatenus castrensem morbum, exercitum Romanum *Cæsaris Germanici* admodum male habuisse docet, qui *σομακακη* vel *σκελοτυρβη* Medicis dicitur c). *Strabonem* & ceteros Medicos, qui *Hippocratem* auctorem presso pede secuti sunt, ut reticeam. Quamquam vero ex relictis descriptionibus *Scorbuti* symptomata quædam generalia, quæ antiquitatis suspicionem dederunt, depromi possint: ob insufficientes tamen notas, easque aliis morbis plurimis communes, novum hunc morbum & ante *Secul. XVI* vix auditum pronunciare non dubitarunt scriptores neoterici, *Forestus*, *Citellus*; novissime *Freindius* & *Sauvages*. Verisimile videtur *Scorbutum* ab antiquissimis temporibus, æque ac nunc, humano generi fuisse infestum: sed cum in regionibus calidis mitior sit, & nostra vivendi ratio a proavorum maxime discrepet, atque ars navigandi ad summum, quo nunc est, fastigium proventa non fuerit, d) gravio-

a) Lib. de Int. Affect. Edit. Fæsi p. 557.

b) *Porrheticor.* Lib. 2. p. III. Lib. de affect. p. 521. Lib. de Aëre, Aquis & Locis p. 282. & passim.

c) *Histor. Natur.* Lib. 25. Cap. 1. edit. Dalecampii.

d) In nave Cl. *Vasco de Gama*, qui A:o 1497 omnium primus

ra hujus morbi Symptomata medentibus forte sese non obtulerunt. Huc accedit Medicina priscorum, in incubulis quasi, cum infirmitate sua luctans, ad accuratas Morborum descriptiones, nostro ævo profuturas, minime apta. Id vero indubium est, quod nomen *Scorbuti* jam usitatum, a Belgis mutuo sit sumtum, apud quos *Schaarbock*, *Jeborbuyk*, *schorbeck* vel tormina ventris, vel malum denotare putatur, quod præcipue os torquet, adeoque cum *Plinii* stomacace apprime convenire videatur.

§ II.

Quemadmodum regiones variæ suis præcipue infestantur morbis, in aliis aut levioribus aut plane ignotis: ita Scorbutum sub frigidioris Iove, proprium domicilium habere, vulgo creditur. Opinioni forte ansam dedit Scorbuticorum in Terris Septentrionalibus subinde observata multitudo, vel morbi, accedente frigore, insigniter aucta vehementia. Scorbutum vero non Endemium esse demonstrant Observatorum scripta. Etenim si frigus ad Scorbutum excitandum maxime conferret, incolæ regionum, quæ Polis propiores sunt, morbo quoque gravius laborarent, quam qui Zonam temperatam inhabitant. Sic enim Lappones, Islandi, Groenlandi, Kamtschadalenses, Patagones & incolæ Terræ Ignis horrenda

viam ad Indiam orientalem circa Promontorium Bonæ Spei detexit & instituit, Scorbutus quoque maritimus primo innotuit, isque adeo malignus, ut ex nautis 160, centum perirent. Nec sine commiseratione legi potest relatio itineris *James Carrier* ad Newfoundland & Canadam A:o 1535 instituti, ubi Scorbutum ut Pestilentialem morbum graphice depinxit; Malum hoc iis antea inauditum 25 homines jugulavit, reliqui omnes graviter laborantes, Divinam misericordiam implorarunt & tandem, fortuito casu, a foliis herbæ ejusdam sanati fuerunt. Videtis plura apud *Lind* Treatise on Scurvy.

renda mali cruciamina vix evitare possent, eaque tanto graviora, quo cœlum inclementius apud eos est. Navigatorum vero experientia edocemur, Scorbutum sub Zona torrida æque communem esse, dum moderata aëris temperie, pluviis, tranquillo mari & ventorum inopia premuntur. Sic nautas in expeditione classica Illustr. Anson, prope terram Mexicanam fatalis Scorbutus præcipitavit; e) & in Hungaria, Italia, Saxonia, interdum sævissime & epidemice grassatur, dum frigus aut nullus est, aut certe moderatus f). Hinc Cramerus opinionem eorum damnat, qui terras ad Septentrionem sitas, huic malo maxime esse opportunas existimant, si quidem vix durante hieme, sed imprimis vernali & autumnali tempore, Scorbutum sævire observavit g). Negari quidem non potest, rigidiorē hyemem Scorbutō correptis, vel semina quasi mali occultantibus omnino esse perniciosam, eique ingravescenti ansam subministrare: sed Scorbutum tamen apud Britannos, Batavos, Svecos Danos, Norvegos, ceteros boreales, Endemium esse morbum *Barbaavio* h) minime concedimus. Et si locis jam nominatis sporadice & forsitan frequentior, quam sub calidiori climate, invenitur, id nec unice frigori, sed tempestatum indoli variabili & vivendi hominum rationi, seu diætæ, potius est tribuendum. In genere vero notandum, tam in nostris regionibus, quam aliis, malo huic maxime opportunos esse eos, qui vitam sedentariam agunt, vel qui laboribus non occupantur sudori ciendo accommodatis, ut Eruditi, artifices nonnulli, Textores, Sartores, Milites & Nautæ incuriosi; nec iis parcat, qui febribus

A 3

febribus

e) Voyage round the World. Part. 3. C. 2.

f) Backstrom observ. circa Scorbutum. In Collect. Dissert. Med. Hølle. Tom. 6.

g) Dissertio Epistolica de Scorbuto.

h) Aphorismi de Cognosc. & curand. morb. §. 1150.

febris quibuscunque & præsertim intermittentibus laborarunt. Tabaci fumatores, & imprimis eos, quos antea Scorbutus male habuit, haud raro incurrit, ut ex observationibus *Crameri*, *Anson*, *Rouppii* i) constat. Contagio quidem non magis ad alios transit Scorbutus, quam reliqui morbi epidemici; interim a tetro odore, quem spargunt miseri afflicti, & aëre halitu eorum inquinato maxime vexantur ii, quorum inter ægrotos continuè versari dira cogit necessitas; & quamquam a corrupto aëre Scorbuti symptomata non contrahunt sani ac vegeti, humores tamen eorum ad putredinem ita disponit omnis aer mephiticus, ut ad plurima alia mala, febres præsertim putridas fiant procliviores. Scorbutum nihilominus sæpius epidemice grassantem observarunt Medici; k) & in expeditionibus classicis epidemice semper fere noxam inferre solet.

§ III.

Ad morbum hunc vere Prothei-formem dignoscendum requiritur, ut Symptomata, quibus sæpissime stipari solet, eo ordine recenseamus, quo invadere ea homines ut plurimum observatum est: ad signa dein confirmati mali, vel ad summum gradum provecti, transeamus. Sed inter initia notandum, non omnia signa apud omnes semper adesse, sed insigniter, pro diversa subjecti vel causarum ratione variare l).

I:m. Stadium: Adgrediens autem Scorbutus hominem pigrum seu ad motum legnem & pusillanimum reddit; æger somnum quærens, labores & sanorum consortium studio vitat. Facies ei pallida est vel subflava, carunculæ oculorum nec non oris labra rubrum suum colorem in viridescen-
tem

i) Liber de Morbis navigantium,

k) Brabandiæ A:o 1556, Belgiæ 1562, Hungariæ 1720, Parisiis 1699 Saxoniz, in obsidione, a Svecis instituta, urbis Thorn. &c.

l) Non piget heic Illustr. *Ansonii* testimonium adferre. Scorbuti

tem transmutant. His vero tantum abest, ut facies emarcescat, ut potius tumidula & præsertim palpebræ inferiores, post somnum, matutino tempore, observentur. Admodum difficile spiritum trahit. Mox genua rigent, ad minimum motum debilia; & ne quid ei molesti desit, gingivarum tumor, sensim increscens, manducationem impedit. Increscente paululum morbo, dentes elevantur & vacillant; & tumefactæ jam gingivæ, spongiarum instar increscunt, lividum colorem induunt, cruentantur; putrescunt, simulque cum anima tetrum odorem spirant. Hæc communia in Scorbuti initio sunt; si vero febre aut alio morbo laboravit æger, in gingivis prima mali indicia apparent; sic etiam, si a casu externo, vulnus, fracturam vel contusionem perpessus est, infirmum primo membrum corripitur. Postea cutis, quæ semper sicca & lævigata sentitur, maculis conspurcatur mox rubris, dein lividis vel tandem nigricantibus, in suras & femina maxime conspicuis & ad variam magnitudinem increlcentibus. Haud raro etiam his locis cuticula in squamas abit & discedit. Sed jam recensitis longe difficilior est dolor, qui semper Scorbutum comitari solet, & modo Dorsum, modo Tibias, vel etiam Pectoris aliquam partem cum anhelatione & tussi torquet: fixus interdum, vagus sæpenumero, nunc ostocopum, nunc Pleuritidem notham *m*), Rheumatismum, Ischiadem, vel alium morbum topicum mentitur. Æger adhuc lotium reddit coloratum, spumosum & cito putrescens, cui pingvis pellicula & coloribus variegata supernatat.

Sangvi s

symptomata (inquit) inconstantia pariter ac innumerabilia fere sunt; progressus vero & effectus summe anomali; etenim vix duo ægri de iisdem malis querelam habuerunt & si qua symptomatum conformitas interdum observata fuerit, mali invadendi modus & ordo inter omnes Scorbuticos in totum discreparunt.

m.) Lind. p. 153.

Sanguis e vena missus, glutinosus & spissus videtur. Si cita alvus superaccedat, id quod descendit, putridi odoris esse solet. Ingravescente morbo jam graviora pleraque sunt symptomata, ut in præcipiti rem esse scias. Etenim ad levissimum corporis motum in Syncopem delabuntur miseri, & quod haud raro accidit, dum e lectulis surgentes, libero aëri se exponunt, subita morte animam reddunt *n*).

Idem Stadium. Sed iis, quibus tragicam scenam ad finem perducere fors est, jugiter accidit, ut dolores ubique vagantes juncturis genuum præcipue figantur; genicula tumeant, ex Musculis flexoribus ita clausis, ut tali versus nates retrahantur. Quorundam crura insigniter quoque tumescunt & ecchymosi maculantur, vel naturæ quasi proprio conamine, putridam ejiciendo sentinam, foedis ulceribus conspurcantur. Interdum etiam mirum in modum crura Scorbuticorum, manente figura & doloris sensu, lignorum instar obdurescunt *o*). Fracta ossa & Vulneta ante 50 annos sanata iterum dissolvuntur & recrudescunt, pariter ac si novo casu essent inflicta *p*). Decidunt dentes & gingivæ putrescentes gangrænam admittunt; superaccedit crebrior sputatio, malum insigniter augens *q*). E variis corporis partibus cruor facile fertur, ut e naribus vel exæsis gingivis; sæpe cum tussi exit, vel evomitur vel cum lotio red-
ditur,

n) Plurima mortis repentinæ exempla apud auctores passim obveniunt: inter omnia memorabile quoddam apud *Lind* p. 163. In Itinere Illustr. *Anson* legitur: haud raro nobis (verba sunt auctoris) evenit, ut nautæ, qui adhuc officio suo aliquomodo fungi, & in superiori navis parte (the deck) ambulare potuerunt, subito collapsi animam efflarent. Nautarum ex classi nostra permulti hoc mortis genere perierunt.

o) *Lind*. p. 163. *Roupe*. p. 153.

p) Memorabilia hujus phænomeni plura exempla ex Ill. *Ansoni* Itinere depromi possunt.

q) Ptyalismum Scorbuticorum descripsit egregius hujus morbi Ob-

ditur; haud raro per excretiones alvinas vel cum, vel etiam sine ventris tormine; sed frequentius nihil est, quam sanguinem per putrida crurum ulcera profluere.

Cum vero ad summum culmen perventum est, sæpe alii gravissimi morbi, ut Icterus, Hydrops, Putridæ febres, Dysenteria & Melancholia, Scorbuto adfociantur; oboritur tum gravissima Dyspnœa cum respiratione laboriosa; & interdum, quod mirum est, costarum inter spirandum crepitus singularis non tantum sentitur, verum etiam auditur *r*); Petechiæ conspiciuntur; Sudor foetidus copiose prorumpit: Sanguis atramenti nigritiem contrahit & brevi in serum corruptum dissolvitur; Urina redditur loturæ carniæ similis, vel sanguine mixta; crebra animi deliquia vel minimum motum interdiciunt; corporis calor ita minuitur, ut aliquot ante mortem dies omnia membra frigida sint; quibus tandem miseris mors, ultima linea rerum, finem imponit.

Recensitis sic Scorbuti signis per tria, quæ habet, tempora, haud alienum spero, maxime memorabilia, quæ in cadaverum dissectionibus occurrunt repetere, ut nihil relinquatur, ex quo morbi genium & effectum cognoscere queant artis tirones. Ab initio igitur notandum, Sanguinem Scorbuticorum ut in ultimo stadio, ita etiam in dissectis mortuis, atramenti instar, esse nigerimum. Pulmones lividi plerumque & nigro sanguine

B

oppleti

observator *Lind* l. c. sed utrum verum symptoma, an ex sumptis antea Mercurialibus veniat, dubius hæret. Salivæ tamen fluxum in Scorbuto sæpe symptomaticum, interdum criticum esse affirmat *Ræper* in disert. de Salivatione critica in morb. ac. & chron. Vide *Hall. coll. Diff. Med. T. 1.* Etiam frequens & summe perniciosum symptoma esse affirmat *Roupe* l. c. p. 138 inter eos, qui fumo *Tabaci* sorbendo vel herbam masticando delectantur.

r) *Roupe* p. 142. & cujus causa procul dubio est costarum & cartilaginibus suis spontanea solutio.

oppleti, & resecta eorum portiuncula in aquam projecta fundum petit s). In pectore & abdomine viscera, imprimis Cor, Splen & Jecor in insignem molem aucta, t) quoad colorem & consistentiam mutata, indurata vel putredine confecta; nec non in cavo ventris aqua foetidissima & ichorosa effusa, invenitur. Apertis cultello genuum articulationibus, foetidi Ichoris quaedam copia profilit, cujus color subviridis, rodendi autem vis tanta est, ut, simul cum continente capsula, cartilagine & ossa exedat: & in junioribus subjectis epiphyses ab ossis media parte solutas fuisse, haud raro observatum est. Ceterum muskulosa caro, quanta quanta est, in putridam adeo labem mutata fuit, ut digitis facillime dirumpi posset; unde corpora mortuorum, ne intolerabili viventes odore infestentur, ocysime humo obtegi vel maris fundo demergi debent.

§. IV.

Cum in antecedentibus signa Scorbuti vera & diagnostica levi penicillo adumbraverimus, sequitur jam ut vitium hoc, a cæteris deformibus, quibuscum multa habet communia, paucis verbis discernamus, & si qua specialis sit varietas, obiter indicemus. Est vero *Scorbutus morbus deformis, decolor, lassitudine præcipue matutina, stomacace & dentibus in alveolis suis vacillantibus, conspicuus t)*. Hæc definitio, morbo adprime convenit & unanimitate fere Medicorum consensu est recepta, sed in Specierum distinctione magna auctorum semper fuit dissensio. Nimirum ex tanta observationum farragine ab *Eugalenii* tempore

s) *Roupe* p. 152, 154.

t) *Pringle* in appendice ad *Traet. Diseases of the Army*: per novem in Scorbuticis institutas dissectiones convictus est, viscera insigniter incrementum, ubi humoribus putridis corpora laborant.

z) *Illustriss. Præsidis Gen. Morb. N:o 223.*

tempore in hunc usque diem acervatim collecta, plurima adoptata sunt symptomata, atque pro diacriticis venditata, eaque, ratione caussarum occasionalium, sæpe sibi contraria, ut Scorbutum in suas species discernere Medici necessum duxerint. Sic *Scorbutum* in *hereditarium* vel *adventitium*; *latentem* vel *manifestum*, *mitem* vel *malignum*; *non contagiosum* vel *contagiosum*; *acidum* vel *alcalescentem*, *calidum* vel *frigidum*; *terrestrem* vel *maritimum*; imo *Anglicanum* vel *Belgicum* u) non rei natura, sed Medicorum quorundam distinxerunt præjudicia. Fictas ejusmodi distinctiones refutare, inutile foret, cum pleræque jam in desuetudinem abierint, & unicuique in Medicina paulum versato pateat, Species morborum a caussis evidentibus unice esse constituendas: ne tamen quid neglectum videatur, communissimas auctorum distinctiones breviter examinare lubet. Sic Scorbutum in *terrestrem* & *maritimum* satis inepte dispescitur, cum Symptomata diagnostica non solum utrobique apprime conveniant, verum etiam ab iisdem oriuntur caussis, iisdemque debellantur remediis. Scorbutum *calidum* a *frigido* ita disjunctum nonnulli volunt v), ut illum cum inflammatione, sine phlogosi hunc adesse, statuunt. Sed verus Scorbutus semper fere pulsu proditur accelerato, & sic in subjectis junioribus, floridis, laute viventibus, febris quadam stipatur, ut calidus merito dici possit; quin et-

B 2

jam

u) Ineptas has distinctiones, Willisio debemus, eorumque numerum adseclæ ejus auxerunt; sic *Charleton* Scorbutum dividit in rancidum, salino fixum & acidum; *Blancard* in frigidum & calidum; *Gideon Harvey* Scorbutum Oris, Tibiarum & juncturarum seorsim tractavit; ut ceteros taceam ineptias, insufficientem hujus mali prodentes cognitionem. Fusiores harum collectionem exhibet Biblioth. *Lindiana*.
v) Eos inter novissime numerari potest *Home*, licet diacritica signa calidi & frigidi non adjunxerit & in prognosi & cura unicam quasi speciem tractaverit- vid *Principia Medicinæ*, Cap. de Scorbuto.

etiam in omnibus stadiis, febres huic malo putridæ ac lentæ adjungi solent; Scorbutus autem frigidus, major est mali Hypochondriaci gradus, ab *Eugaleno* primum cum genuino Scorbuto haud congrue commixtus; quem dein sectatores ejus ad hunc usque diem cum Scorbuto confundere solent *x*). Quid autem de Scorbuto *alcalescente* vel *acido* sit censendum, non ratiociniis solum, sed experimentis dilucide explicavit Cl. *Pringle* *y*) Etenim unicum tantum speciem Scorbuti agnoscit, nempe ab humorum muriatica putredine, quæ & ab alcalina & acida indole toto coelo discrepat; & rejectæ insuper opinionis hanc rationem reddit, quod medicamenta antiscorbutica omnia fere alcalina esse putantur, unde Auctores Scorbuti causam forte acidum esse crediderunt, quippe quod ab alcalinis remediis potissimum subjugatur & infringitur. Nos igitur morbum hunc potius secundum certa ejus tempora vel stadia §. 3. discernimus, utpote quæ ratio ad Diagnosin pariter atque curam rite instituendam plurimum valet.

§. V.

Ad causas Scorbuti indagandas dum transcendimus, occasionales primum enumerare animus est, ex quibus proxime Scorbuti causa, tanquam ex fontibus rivulus profluit. Ordine igitur ut progrediamur, Diætam, vel sex res, sic dictas, non naturales contemplabimur, atque quomodo errores in his committi, corpora ad Scorbuti labem prædisponere possint, dispiciemus.

1:o *Aër frigidus* humani corporis fluida ad muriticam dissolutionem & solida ad nimiam rigiditatem disponit *z*). Ubi vero simul adjuncta est humiditas, quæ,
præ-

x) *Lind* hanc fallaciam optime detexit p. 48.

y) In appendice Tractatus de morbis castrensis, ad finem Experimenti 48.

z) Illustr. Præsidis Clavis Medicinæ pag. 8.

præcipue poros obturando, excretionem cuticularem impedit, ut ex Sanctorianis observationibus constat; mirum non est, quod non tantum inter Climates frigidiorum incolas, verum etiam inter nautas in pelago *a*), & milites in castris, nec non inter pauperes, qui ex inopia frigent, Scorbutus crudeliter sæviat *b*). Frigus igitur in genere valida est Scorbuti causa procatartica: sed unice tamen, sine ceteris causis, postea commemorandis, Scorbutum minime excitat, quod Lapponum imprimis experientia docet *c*).

2:0 *Ingesta* particulas corporis, quæ motu dissipantur, continuo resarciunt. Sed ut corpus sanum sit & vegetum, alimentum quoque congruum esse oportet; nam a cibi potusque qualitate, humorum indoles, & ab hac sanitas maxime pendet. In regionibus, ubi vegetabilibus solis, vel carnibus simul recentibus vivitur, Scorbutus admo-

B 3

dum

a) Sequentia ex *Rouppio* observata addere lubet. Tres assumi possunt gradus, inquit, qui ad Scorbutum producendum quam maxime inserviunt: 1) Quando incipit frigus & Mercurius in Thermometro Farenheit. 20 gr. e loco, quem æstivis tenuit diebus, descendit; quacunque id fiat in regione. 2) Quando Mercurius intra illum incipientis & congelationis gradum stat, atque ær humidus est. 3) Quando Mercurius infra gradum congelationis notabiliter descendit atque ibi hæret. Tribus his gradibus consuevit grassari Scorbutus.

b) *Roupe* asserit, semper observatum esse, quod homines a Scorbuto immunes manserunt, quando hæc evacuatio rite atque libere successit, & simul ac quacunque de causa, saluberrima illa evacuatio impedita vel sufflaminata fuit, statim in lucem prodisse Scorbuti symptomata. Exempla hujus rei præbent naves, quæ quotannis versus Insulas S. Eustachii & Curacao velificant. Etenim si quidam inter nautas Scorbuto jam affecti sint, ut in nave, *Princesse Carolina*, vidi, nempe antequam navis ex patria sit egressa, atque ad Tropicum appropinquet, sensim evanescit morbus; contra, si ex Indiis patriam versus tendunt nautæ frigusque ineurrunt, plane contrarius resultat effectus p. 118.

c) Apud hos enim Scorbutus prorsus est ignotus.

dum est infrequens; contra, ubi alimenta quæcunque muriatico salea corruptione servantur malum hoc haud raro homines adfligere solet. Muria enim, quam partim ciborum condimentum, sæpe etiam ad arcendam e carnibus, piscibus, ceterisque alimentis, putredinem, adhibemus, humorum massam insigniter penetrat, sanguinis tenacitatem dissolvit atque gluten solidis adhærens abstergit; & si justo copiosius vel diutius consumitur, vis ejus abstergens in corrodentem mutatur. Huc accedit insignis illa durities, quam alimentis infert muria, & quæ Ventriculi & Intestinorum vim eludens, ad succum nutritium corrumpendum & humores depravandos haud parum confert. Hinc in longis per mare itineribus, ubi carnibus & piscibus salitis, caseo salito & putrido, nec non butyro rancido præcipue vescuntur nautæ Scorbutus ut plurimum sævitiam suam exercet: nec eum effugiunt pauperes nostrates sub annonæ caritate, vel alii, per totam fere hyemem, carnibus & hælecibus sale conditis victitantes. Huc etiam vegetabilium esculentorum penuria merito refertur, quamvis eorum defectum Scorbutus non semper & necessario sequatur. Gentes enim haud paucæ e. g. Lappones, Islandi, ceteri, per octo fere menses quotannis, sine vegetabilibus, sani ac sospites vitam degunt, dum alii, quibus magna vegetabilium suppetit copia, morbo laborant *d*). Alimenta vero vegetabilia iis non tantum salutaria, sed summe quoque necessaria esse judicamus, qui salsamentis vivere coguntur. Nam Diathesin muriaticam, quæ ab incongrua diætâ progignitur, plantarum succi optime diluunt

d) Tam defectus Vegetabilium per sat longum tempus innoxii, quam Scorbuti ad copiam vegetabilium sævientis, effectus adtulit *Lind* p. 91. Sic etiam Scorbutum, qui jam per longas invaluit moras, sistere non potest cibus recens & eupeptus. conf. *Anson Voyage*.

diluunt, infringunt, & per omnes excretiones, lotii vias præcipue, evacuant e).

3:o *Motus* ad sanitatem conservandam æque necessarius est, ac alimenta ad vitam sustentandam. Omnis vero exercitatio humorum circuitum auget, calorem promovet & excretiones omnes, præcipue vero perspirationem per cutis poros, sublevat; unde particulæ in sanguine nidulantes, acres, falsæ, aut in putredinem vergentes, foras ejiciuntur. Ejus ope non tantum ventriculus & organa chylopoietica roborantur, verum etiam tonus partibus solidis conciliatur. Hinc facile patet, quanta sit ejus necessitas omnibus, iis vero imprimis, qui cibo falso, duro & concoctu difficili vitam sustentare coguntur; aut qui vel minimam latentis Scorbuti suspicionem produnt. Quamdiu enim quotidiana contentione, corpora ad sudorem usque exercent, tamdiu etiam a Scorbuto sunt immunes, quemadmodum nautarum, remigum & fabrorum in officinis ferrariis docet experientia f): Cum vero vel labores fugiunt otiosi, vel etiam negotiis, quibus corpus fortiter movetur, occupari non possunt, ut milites in castris vel navibus g) factores, textores, Aulici, Eruditi, & nihilomines falsamenta con-

tinue

e) Vide *Listeri* exercitationes Medicinales: de Scorbuto.

f) Sal per sudorem & urinam e corpore eliminari extra omne dubium est. Attentione sane dignum, (ait sæpe laudatus *Lind*) quod salia quæcunque, in machina humana, quoad naturam commutantur, & in homogeneam seu Ammoniacalem abeunt, excepto sale muriatico, quod omnes tam fluidorum quam solidorum vires eludere videtur. Etenim indolem suam in corpore jugiter servans, sine ulla mutatione per destillationem ex urina obtinetur, si quis aliquam salis portionem comedit. p. 88.

g) Inter septem Scorbuticos in nave periclitantes, quatuor ad minimum fuisse milites, observavit *Roupe*. In classica expeditione *Illustr. Anson* plurimi milites Scorbuto moriebantur, quippe qui in nave laboribus occupari non poterant.

tinue & avide devorant, fieri non potest, quin a re-
tenta in corporibus acrimonia salina, Scorbutus accele-
retur.

4:0 *Animi patbemata*, ut sunt terror, metus & tristitia,
Scorbuto occasionem quoque dare Medici observant *b*).
Scorbutici, ut pusillanimi & ad hypochondriam proni,
(§ 3) a levi causa terrentur, vel in tristitiam incidunt.
Quod hi etiam adfectus ad Scorbuti genesin quidquam
conferre possunt, iis paradoxon non erit, qui terrore vel
tristitia excretiones in humano corpore impediri no-
verunt.

Causam igitur Scorbuti *proximam* in Acrimonia sa-
lina unice consistere ex dictis constat. Etenim ex me-
moratis causis, una vel pluribus, particulis salinis, mox
stimulantibus, dein rodentibus, oppletur sanguis & dis-
solvitur; unde vascula tandem tenerrima exeduntur, &
ubi longas malum habuerit moras, totius Machinæ, sen-
sim præparatur interitus.

§. VI.

Cognito morbo, ad ea quæ juvamen adferunt, pro-
peramus.

Stadium Ium. Atque adventanti quidem Scorbuto
occuritur iis, quæ humores corporis blandos, puros at-
que dilutos reddunt, ratione simul habita Diætæ seu
causarum occasionalium. Hinc protinus danda sunt le-
nia alvum ducentia, dein succi herbarum recentium
propinandi, in quibus contra Scorbutum, maximum est
præsidium. Sunt vero hi ex Cochleria, Nasturtio hor-
tensi, Cardamine pratensi, ceterisque ex Tetradynami-
starum ordine; Acetosa, Beccabunga & Tropæolo, qui
vel per se, vel lactis sero mixti, sumuntur. Cui firmi-
or

b) *Huxham* in appendice ad *Essays on fevers. Rouppe* l. c. & inprimis
Anson Voyages round the world. p. 143.

or stomachus est, Cochleariam crudam & Erysimum barbaream (Winterkrasse) comedere, non sine emolumento potest. Sed si recentes herbæ haberi non possunt, ut hibernis mensibus apud nos accidit, conservæ antiscorbuticarum herbarum, quæ in officinis prostant, defectum supplere possunt. Quibus, si aliquantulum Corticis *Winterani* additur, Stomacho forte magis conveniunt *i*). Prodest quoque lac omnis generis, sive ebutyratum, sive purum, recens, idque vel asininum *k*), vel caprinum *l*), vel, si ea non adsunt, bubulum *m*).

C

Sangvi-

i) Cortex Winterantis, qui etiam sub nomine Canellæ albæ in officinis prostat, sapore aromatico præditus, Ventriculi vires insignitur auget & Scorbuto maxime resistit, teste *Hermann*o in *Lapide Lydio*, quippe qui nautas, in expeditione navali a *Wintero* instituta, non tantum a morbo immunes præstitisse, sed etiam inveteratum depulisse malum, traditur.

k) *Hippocrates* in *Ileo magno*, lac asininum coctum cum melle, præscripsit. *De intern. Affect.* p. 546. edit. *Fæsi*.

l) Lac caprinum commendat *Lind.* p. 245.

m) Egregium Lactis usum in Scorbuto confirmat *Hautesierks* in *Observations de Medecine des hospitaux militaires*; cujus verba, latine reddita, adferre haud piget: De præsentia acrimoniæ singularis in Sangvine Scorbuticorum convicti, concludimus illam cum Diathesi muriatica esse intime nuptam, ideoque Scorbuti causam proximam efficere. Hac theoria ducti, curam per mundificantia; demulcentia & incrassantia instituere conati sumus, & ex voto res successit. Nam ubi decantata antiscorbutica spem frustraverunt, mane ægroto dedimus lactis vaccini uncias sex, & prandii loco, portionem Oryzæ in lacte coctæ, idemque ad cœnam. Pro potu ordinario præscripsimus Fumariæ tenuem infusionem, & ad os coluendum Spiritus cochleariæ drachmam, cum decocti Nasturtii Unciis tribus, mixtam, porreximus. T. I. p. 324. Vide etiam *Hoffmanni Med. raz. Syst.* T. IV. p. 29. Quin etiam, cum in Lapponia Scorbutus graviter affligeret Monticolarum plurimos, qui initio hujus Seculi e Germania, ad res metallicas ibidem tractandas, vocati erant, & se a Lapponibus magica arte vexatos putabant, omnes, quotquot hoc morbi adfecti fuere, sanavit vetula in pago *Heden*, idque solo lactis usu protrahito.

Sanguinem optime mundificat Serum lactis, succo citri vel Cremore tartari paratum, præprimis, si per longum tempus, usum præbet quotidianum. Juvant etiam in hoc stadio lenia sudorifera, quibus cutis spiracula servantur aperta. Optima vero sunt, quæ ex Sambuco ejusque floribus aqua præparantur infusa. Pauperibus & quibus jam laudata remedia nimis pretiosa sunt, sufficiant Infusa Rad. Armoraciæ, Raphani sativi, Herbæ Trifolii aquatici & Fumariæ, per aquam vel tenuem cerevisiam confecta; vel Decocta ex Radicibus Britannicæ & turionibus Pini. Iis quoque Allia atque Cepæ frequentius sumtæ, & trito cum aceto Sinapi condita profunt alimenta. Non desunt quoque exempla optimi successus ex Decocto antiscorbutico, quod auctorem *Bellovium* in castris Poloniæ p. m. Regis Caroli XII, medicum famigeratissimum agnoscere putatur, qui ejus ope, Scorbutum ab exercitu Svecano profligavit. Paratur vero hoc ex herbæ Sedi acris recentis uncia, quæ in libram cerevisiæ infunditur, & cujus uncia tres simul propinantur *u*). Dulcamaram quoque insigni laude contra Scorbutum extollit Cl. *Sauvages* *o*). Sed Diætam ægroti ordinare maximi est momenti. Vivat hic in ære calore temperato, vel si ejus oportunitas non est, vestimentis tamen bene sit munitus. Desidiosam vitam effugiat, ac fassamenta imprimis, & quævis concoctu difficilia, vitans, recentibus, quantum fieri potest, Vegetabilibus vescatur.

Sta.

u) Dum Captivos e Moscovia Svecos in patriam reduces Scorbutus pessimus infestaret, vetulam aliam, Carolicoronæ, infectos omnes sanasse refertur, ope Tonnæ unius Turionum pini, sedi acris tonnæ octavæ partis, nec non Aluminis unciarum duar. cum semisse. Mixta hæc coquebantur in aqua & ægro unicuique libra quotidie bibenda porrigebatur.

o) Act. Paris. A. 1761. p. 53.

Stadium II:um. Sed aliam Scorbutus jam inveteratus curam postulat, qui lenta remedia & segnes Medicos prorsus repudiat. Huic igitur cum leniora vix sufficiant, ad validiora, quæ putredini resistunt, simulque corporis colatoria aperiunt, refugiendum est. Eminent inter hæc, quæ lotii fluxum promovent, ut Allia, Cæpæ, Porri, & inprimis Scillæ Radix: illa variis cibi generibus apte miscenda sunt: hæc vero Medicamenti instar, caute & ad granorum aliquot pondus quotidie est porrigenda. Putredini vero maxime resistunt, atque alimentorum pravitatem emendant acida fere omnia, e vegetabilibus præcipue expressa, ut Succus Citrorum, Malorum Aurantium, Limonum, qui, cum ad protractum usum recentes & a situ liberi servari nequeant, coctione ad Syrupi consistentiam inspissari possunt & in lagenis probe obturatis excipi, ut docet *Lind p*). His vero in vehiculo aquoso dilutis, pro potu ordinario ægrotis porrigere necessum est. Si vero hæc non adsunt, nec comparari possunt, acida mineralia, ut Spiritus Salis vel Vitrioli & ex his parata Elexiria Vitrioli varia, acida, defectum suppleant. Sed ante omnia diæta ægroti erit corrigenda. Proscribenda sunt omnia salsa, corrupta, pingvia, dyspepta, hisque substituenda vegetabilia, radices & herbæ recentes, fructus horæi, ut sunt Mala, Pyra, Pruna, Cerasa, cetera, præsertim recentia, vel si hæc haberi nequeunt, siccata. Sic in victus ratione potius quam in medicamentorum farragine, tutissimum quæritur præsidium. Interdum etiam Corticis Peruviani usus commendatur, inprimis ubi Ulcera cruda puris benigni beneficium non admittunt. Cetera, quæ ad eo-

C 2

rum

p) p. 207. Huic usui magis inservit succus citri vel acetum frigore concentratum, cuius præparandi modum docet Pharmacopœa nostra Svecica p. 55.

rum curam pertinent, huc adferre supervacaneum ducimus, cum otium nobis factum sit in *Dissertatione de Ulceribus* A:o 1769 a nobis heic edita ac defensa *). Scorbutum vero purgantia fortiora ægre admittit, sed, ubi opus est, lenia semper postulat. Venæsectioni quoque heic raro locus est, ut *Eugalenus*, *Grainger* & *Lind*, multa edocti experientia, confirmant.

Siadium Ill:um Sed longe difficilior cura est, ubi Scorbutus, ad summum culmen provectus, morbis aliis gravioribus sese adjunxit; quod enim congrua Diætæ non suppeditat, id a Medicina frustra expectatur. Symptomata tamen mitigant remedia jam exponenda. Si sanguis e naribus, ore vel quademumcunque parte profluens, interitum ægro exhausto minatur, acida mineralia diluta, guttatim & sæpe dari debent, hisque recte adjungitur Cortex peruvianus, vel forma pulveris, vel ex vino rubro decoctus. Si vero Dysenteria, gravissimum illud Scorbuti symptoma, urget, caute mercandum, ne vel salutaris forte evacuatio nimis cito sistatur, vel protracto morbo æger succumbat. Protinus igitur Rhabarbaro humores irritantes recte evacuantur, dein lenia adstringentia, opio mixta, dolores mitigant & intestina roborant. In graviore casu paululum Aluminis haud incongrue datur, sed parca manu, & electuariis adstringentibus, ut Theriacæ vel Electuario Fracastorii additum. Ipecacuanha Spiritu Vini infusa usu secomprabavit egregio in Nosocomio navali ad Port-Mahon *q*); neque hoc in dubium vocabit, qui & Ipecacuanhæ vires in Dysenteria & Spiritu Vini eximiam in acaris necandis virtutem perspexit. Ubi vero dirus Hydrops Scorbutum excipit, evacuantia quævis, præcipue vero Diuretica, tentari debent. Scilla vel allio tum o-
pus

q) Expertus est Chirurgus *Christie* & *Lindio* aperuit p. 258.

*.) Sub Praesidio Exp. D. D. & Adj. *Acrell*.

pus est, adhibitis interea remediis e regno vegetabili, imprimis quæ a Radice armoraciæ, Raphano vel Sedo contra Scorbutum laudantur. Sed hæc omnia in summo Scorbuti gradu parum proficiunt, siquidem causæ, quæ morbum exitarunt, ægre admodum removentur: quapropter omne feret punctum, qui Diætam sanitati contrariam tempestive mutare potuerit.

§. VII.

Restat jam, ut paucis differamus de modo, quo Scorbutus in castris, navibus & ceteris locis, ubi frequens & simul sævus esse solet, averti queat. Quemadmodum vero, ut antea diximus, causæ mali præcipue vitiis Diæteticis constant, ita Diætæ ratio in Prophylaxi maxime habenda est. Moderata aëris temperies ante omnia eligi debet, & qui in frigore vel humido aëre diu vivere coguntur, vestimentis a gelu & pluviis corpora muniant. Vegetabilia, quæ per aliquot tempus succum incorruptum servant, ut Poma, Mala Citri & Aurantiorum, nec non cepæ, allia, porri, cetera, vel condimenti instar, vel loco medicamenti, dari possunt, inter alimenta quotidiana adhibendæ sunt herbæ oleraceæ ut Portulaca, Lactuca, Spinacia, Endivia, Rumex patientia, cetera, quæ omnia, sale condita, optime in diuturnum usum servantur. Cucumeres quoque sativi & imprimis Brassica capitata, sale condita (Surkål*) inter omnia egregio suo usu eminent, quibus ob exploratam contra Scorbutum virtutem, in navibus, Indias petentibus, nunc communissime victitare moris est. Nec minor prudentia in potu quam in cibis requiritur;

C 3

nam

*) Brassicam in navigatorum usum Sale condire & servare optime docuit *Du Hamel du Monceau* in Libello: *Moyens de conserver la santé aux Equipages des Vaisseaux* p. 177 & sequ.

nam aqua corrupta & putrida, quam sub longo itinere bibere nautæ coguntur, si scorbutum non facit, malum tamen insigniter exasperat. Sanitati potius conveniunt Vina dulcia, pro potu continuo, aqua diluta; Succum pomorum fermentati; (Cider) Cerevisia, sive mera, sive herbis antiscorbuticis & imprimis Turionibus Pini condita (Tallstrunt-öl). Sed præstantius in hunc usque diem nihil inventum est potu illo, ex Malto, aqua cocta superaffusa, parato, cujus inventionis gloriam jure sibi vindicat Cl. *Macbride*, Chirurgus apud Anglos experientissimus *r*). Sequenti vero modo id parandum curavit. Sex libris aquæ ebullientis duæ libræ Malti infunduntur, mixta bene agitantur, per aliquot horas tecta reponuntur ac demum colantur. Hujus infusi malti duæ libræ non tantum Scorbuto laborantibus, verum etiam sanis quotidie dare jubet; sed a parva dosi ad majorem ascendere oportet. Alvum movet &, propter blandam vim, hoc remedium ceteris omnibus, etiam vegetabilibus recentibus, auctor anteponit. Ut vero excellentissimum hoc & generi humano utilissimum subsidium experientia quoque confirmemus, particulam Litterarum Clar: *Forster*, quas nobiscum communicare Illustr. D. *Præses* dignatus est, heic adferre lubet *s*) Tantum autem valuit hoc potionis genus in Itinere, quod ad Terras australes incognitas instituit Cl. *Forster*, ut, per triennium, nautarum nullus Scorbuto peri-

r) In libro: *Experimental Essays - - on the Scurvy, with a proposal for trying new methods to prevent or cure the same at Sea. Lond. 1764.* Scorbutum a defectu aëris fixi in corpore humano oriri autumat noster, ideoque non tantum Infusum Malti, quod in corpore effervescentiam subit & aërem fixum generat, sed etiam Salia Alcalina fixa cum acidis maxime commendat.

s) Dat. d. 4. Cal. Aug. 1775: Cum nonnunquam ultra viginti hebdomadas in mari procul terra vagaremus, nec quidquam aliud

periret, sed, quod mirum est, duo tantummodo nau-
tæ, unus infelici casu & alius Phtisi, morirentur.

Ceterum, qui Scorbuto opportuni sunt ad serios
corporis motus sunt compellendi; iis vero qui morbo
jam laborant, exercitatio caute instituenda est, ne il-
lico suffocentur, cujus rei tristem experientiam adfe-
runt *Lind & Rouppe*. Motu quoque membrorum, præ-
cipue ambulando, contractura genuum præcavenda.
Aër in continenti salubris mirum in modum corpora
reficit, & non tantum Scorbutum pellit *t*), verum e-
tiam homines a morbo immunes præstat, id quod na-
vigantium exemplis quotidie confirmatur.

* * * * *

nisi carnes salvas comederemus, neque nautæ tempore pluvio & ven-
toso per complures dies vestes mutare madentes possent, tamen vix
unus & alter Scorbuto laboravit; quod unice adscribendum quod
navis una cum carne, Brassicæ oleracæ capitatæ fermentatæ portio
distribueretur pro cibo, deinde si quis symptomata Scorbutica & in-
gruentis signa morbi haberet, illico ei quotidie infusum Malti, unde
Cerevisia fieri solet, recens propinabatur; & si jam morbus obstina-
tus quemquam invaserit, usque ad 4 vel 5 libras per dies ei por-
rigebamus &, mirum dictu, vidi homines misere affectos Scorbuto,
brevis spatio convalescere, quum nullum alium præter infusum
Malti illis daretur remedium. Iam vero mea quidem sententia &
experientia teste, Brassica fermentata per triennium & plus quam
novem menses optime conservata fuit, & hodie cum hæc scribo,
hujus fermentatæ aliquid pro prandio comedi cum aliis cibis, id-
que erat optimi & grati saporis, adeo incorruptum, quemadmodum
id fuit cum in navem primum imponeretur. Maltum per trienni-
um optime in doliis servavimus, at tertio anno pars aliqua muco-
re corrupta erat. Brassicæ fermentatæ 60 dolia in navem fuere im-
posita & Malti tantum undecim, verum maxime capacis.

t) Dum ad Insulam *Tinian* (inquit) nautæ nostri pervenerunt, aëris ter-
restri salubritatem illico experti sunt: nam cum in Pelago intra bi-
dium 21 homines moriebantur, nunc quamdiu in Terra degimus,
10 tantum morbo occubuerunt. *Anson Voyage l. c.*

Corrigenda & addenda.

Pag. 8. l. 12, leg. & musculus flexoribus clausis, tali versus &c.
Pag. 9. l. 4. adde. *III:um Stadium.*

